

slujbei din ziua a doua a crăciunului (f. 1) și continuă cu slujba de sf. Ștefan, din 27 decembrie. La f. 2¹ este titlul pentru luna ianuarie: *миць генварь рѣкомъ проскѣнць имат дни двѣ, днѣ има(т) ча(с) а', а ношь г'. а шрезаньнѣ гоу ншемоу I(с) X(с)тоу памет w(т)ца ншого васыланк* ('Luna ianuarie numită *proseaneț* are 31 de zile, ziua are 11 ore și noaptea 13. 1 (ianuarie) — Circumciziunea domnului nostru Isus Hristos. Pomenire sf. părintelui nostru Vasilie'). Continuă cu tropare și un fragment din Epistola lui Pavel către evrei. Întregul text a fost reprodus de N. Smochină, în articolul citat, unele părți fiind comparate cu texte similare slave vechi și slavone¹.

Limba prezintă unele trăsături ale redacției sîrbocroate², dintre care cităm:

— generalizarea ierului mic; într-un singur caz am observat transformarea acestuia în *a*: *всачьскимь* (f. 1);

— transformarea *y > i*: *вѣти, оуслишань, вѣнчанъ биканьтъ, оуслиши* (f. 1), *оуслишите, ѳзици, вистѣ* (f. 2); semnalăm și confuzia grafică a celor două litere: *с пкныкм, шрезаньнѣ* (f. 1), *Васыланк* (f. 2);

— transformarea *ě > e*: *повѣданѣ, грѣхы, вѣ, видѣти* (f. 1), *грѣхомь* (f. 2);

— denazalizarea *ę > e*: *къзвеселить се, те* (f. 1), *памет, ѳзици* (f. 2); de asemenea se observă confuzia literelor *ѡ, ѳ* și *ѣ*, de ex. *сѣѳцинык* (f. 1), *ск* (f. 2);

— denazalizarea *o > u* (*jo > ju*): *къ тоу землоу, молитвоу моеу, могоу-щоумоу, послѣоушаюшнмь, всеюу вѣщнюу телесноюу* (f. 1), *къ соу землоу, нероу-котворенымь* (f. 2).

Manuscrisul nu prezintă însemnări.

6. *Triod și Pentecostar*, sec. XIII, Biblioteca mitropolitană din Sibiu, ms. 1.

A fost descris de I. Iuffu, în „Romanoslavica“, VIII, 1963, p. 467. Este un manuscris incomplet, conține 217 file, scrise pe pergamaent, în redacție medio-bulgară.

7. *Octoihul de la Caransebeș*, sec. XIII—XIV³, B.A.R., ms. sl. 450.

A fost publicat de P. A. Sîrcu, cu titlul *Карансебешский октоихъ второй половины XIII века*, în «Сборник Отдел. русск. яз. и слов. Имп. Акад. Наук», tom. LXXXII, 1906. În prefața la această ediție a A. Jacimirskij scria că „manuscrisul s-a copiat, după toate probabilitățile, într-o localitate cu populație română“ (p. X).

Manuscrisul este incomplet (lipsește începutul), scris pe pergament și hîrtie, în diferite epoci, de mai mulți scriitori. În considerațiile de față ne interesează numai filele 5—17 v, 24—26 v, 29—113 și 119—157 v, care datează de la sfîrșitul secolului al XIII-lea și începutul celui de al XIV-lea (aceeași datare la P. P. Panaitescu în vol. II al catalogului, rămas în manuscris). Aceste file sînt scrise pe pergament alb-cenușiu, în scriere semiuncială,

¹ *Ibid.*, p. 1133—1141.

² Trăsături lingvistice similare prezintă și textul rugăciunii sf. Sisinie, incizat pe plumb, aparținînd celei de a doua jumătăți a secolului al XIII-lea (cf. Lazăr I. Ciomu, *Un vechi monument epigrafic slav la Turnu-Severin*, în „Revista Istorică Română“, VIII, 1938, p. 210—234).

³ A. Jacimirskij îl datează din a doua jumătate a secolului al XIII-lea.